

PRAKTISCHE THEOSOFIE

een cursus in tien brieven

door

dr. G. S. ARUNDALE

6. Begrijp uw wereld

1961

UITGEVERIJ THEOSOFISCHE VERENIGING, NED. AFD.
AMSTELDIJK 76 - AMSTERDAM-Z.

6. BEGRIJP UW WERELD

Elk menselijk wezen is een evoluerende eenheid — evoluerend zowel als een individu en als een cel of organisme in het grote lichaam der natuur. Daarom beschouwt de Theosofie elke houding en elke handeling van het individu en al zijn relaties als een integrerend deel van het evolutieproces van het heelal, terwijl zijn aspiraties, zijn idealen, zijn hoop, zijn bezigheden hem — en tegelijkertijd alle facetten van leven — voortbewegen op de ontwikkelingsgang.

En van alle verhoudingen, die zowel onmiddellijk als in de toekomst verband houden met het leven en het geluk, is misschien de liefde tussen man en vrouw de grootste, want menselijke liefde is zowel van de eenheid als van de scheppende kracht van God de zuiverste weerkaatsing. Liefde is de grote ervaring, de mystieke transcendentie van het kleine; het mystieke verblijf op verre hoogten; de liefde schept, onderhoudt en vernieuwt de wereld.

Dat is de aard van uw liefde, hoe zwak, egoïstisch of bekrompen zij ook moge zijn. Ze kan hartstochtelijk en veeleisend zijn, ze kan aggressief en berekend zijn, ze kan een liefde zijn die komt en gaat, die van onderwerp op onderwerp overgaat, van mens naar mens, van begeerte naar begeerte. Ze kan een ruwe liefde zijn. Toch — temidden van al het onedele, het laag-bij-de-grondse, het ruwe — is er een glinsterende diamant, hoe klein ook, van sprankelende schoonheid en oneindige belofte.

Wanneer twee Goden samenkomen

Niets is heerlijker dan verliefd worden, zelfs als wij even vaak weer afkoelen als dat wij verliefd worden. Zolang de verliefdheid blijft, is zij de perfectie zelve en verheft zij ons boven de tijd in de eeuwigheid, boven onze kleinheid in een bijna ongelooflijke en zeker niet te beschrijven oneindigheid. Het doet er niet toe, of zij slechts een uur, een maand of een jaar duurt, om dan te worden gevolgd door wanhoop, verwoesting, desillusie en duisternis: zolang zij duurt, is zij eeuwig. En wanneer uit de wederzijdse liefde een huwelijk voortkomt, dan zijn er twee Goden verenigd, die de liefde tot haar schepend doel vermengen.

Echter moet in het huwelijk de erkenning bestaan van de essentiële gelijkheid van man en vrouw, want de band kan niet van blijvende aard zijn als er geen wederzijdse eerbied bestaat. De lagere liefde wordt spoedig bevredigd, maar waar waarachtige eerbied bestaat, zal het huwelijk, dat misschien op een kleinere schaal is aangevangen, in schoonheid, in kracht en in eenheid toenemen totdat het volmaakt is, eerst in de kinderen en tenslotte in de dood, die voor hen, die werkelijk getrouwd zijn, slechts een proef is, waardoor zij de triomf van de liefde over de dood zelf, kunnen beleven.

De tragedie van het moderne leven is, dat het huwelijk, dat misschien de heiligste daad is die door een menselijk wezen kan worden gesteld, verlaagd wordt tot onverschilligheid en onbetekenendheid, dat lichtvaardig wordt aangegaan en lichtvaardig

wordt verbroken. Het huwelijk is een plechtige wijding en door het huwelijk betreden wij het allerheiligste in het leven. Toch zijn wij zóver gekomen, dat het een speelterrein is geworden voor wat in feite vaak de waarachtigste vorm van immoraliteit is, van gebrek aan zelfbeheersing, van eer en van waardigheid.

De geslachtsdrift is de afschaduwing van Gods scheppingskracht

Toch is er geen schoner emotie dan de geslachtsdrift, hoezeer zij ook ontheiligd moge zijn, omdat zij een afschaduwing hier op aarde is van de scheppingskracht van God, die de wereld heeft doen ontstaan en die de oorzaak is, dat alle luister van het leven tot ontwikkeling komt. Het is een bevestiging van 's mensen Goddelijke aard, dat ook hij kan scheppen, zoals God geschapen heeft en de geslachtsdrift met alles, wat daaruit voortkomt, is een waar sacrament, een acte van herinnering van die eeuwigheid en goddelijkheid, een symbool voor alle kracht, die de liefde in feite is, een offer op het altaar van 's mensen eigen hogere Zelf. Niets is heiliger, meer trillend van leven dan deze scheppingskracht, of zij gebruikt wordt om voertuigen voor andere zielen te verschaffen of in een van de andere ontelbare vormen van creativiteit in kleur, geluid of vorm. Echter moet deze creativiteit overal worden benaderd, uitgeoefend en vervolmaakt met oprechte eerbied, oprecht begrip en waarchtig medelijden. Zonder deze kan er geen ware creativiteit zijn, geen

edele creativiteit, die zowel een zegening is voor de scheppers als voor de geschapenen.

Gezondheid is een andere factor bij het geluk en de vervulling van het leven. Zwakte, een slechte gezondheid en ziekten van het lichaam belemmeren de volledige activiteit van de ziel, niet alleen in haar voertuigen van handeling, maar ook in de emoties en de geest, want de ziekten van het stoffelijk lichaam zijn altijd reacties op storingen van de emoties en de geest. Elke fysieke kwaal is elders begonnen en er is iets verkeerd geweest (en is waarschijnlijk nog steeds verkeerd) in emotioneel en mentaal opzicht; de een of andere belemmering, zwakheid of onwetendheid heeft dan tenslotte zijn uitweg gevonden naar het oppervlak van het fysieke lichaam; en terwijl wij niet in staat zijn de innerlijke ziekte op te sporen, zullen we toch tenminste de noodzaak inzien van de zuivering van geest en emoties zowel als van het stoffelijk lichaam. Onze gezondheid lijdt door het eten van verkeerd voedsel, het dragen van ongeschikte kleding, het ontbreken van ventilatie en beweging en het leven in ongezonde omstandigheden, maar hij, die de wetten van hygiëne kent en gehoorzaamt, vermijdt veel narigheden. Hetzelfde is waar van de emoties en het gedachtenleven, die ook door wetten geregeerd worden; het niet gehoorzamen aan deze wetten betekent lijden. Het is te betreuren, dat de meeste mensen dit feit niet kennen en de gevolgen, ontstaan door het overtreden van deze wetten, beschouwen als straffen van God.

Kleine zorgen tasten de kracht aan

Dat ziekte een zekere disharmonie is en genezing kan worden bereikt door de harmonie te herstellen, vormt de basis van elke spirituele en occulte geneeswijze. De stof van het emotionele voertuig is — evenals het stoffelijke — voortdurend in beweging met verschillende snelheden, echter in een zekere orde van trillingen in tamelijk vaste delen van het lichaam, terwijl elk deel gestadig doortrilt met zijn eigen normale snelheid. Maar inplaats van deze ordelijke trilling, is bij de doorsneemens het oppervlak van het emotionele voertuig verdeeld in een menigte draaikolkjes en tegenstromen, die alle elkaar bestrijden in de vreselijkste verwarring, hetgeen het gevolg is van een massa kleine en onnodige emoties en zorgen. Hij maakt zich zorgen over dit en is geërgerd over dat en vreest nog weer iets anders en al zijn kracht wordt aangetast door kleine emoties. Een werkelijk grote emotie, hetzij goed of slecht, glijdt over het hele emotionele lichaam en brengt dat voor het moment tot één trillingssnelheid, terwijl die kleine zorgen kleine draaikolkjes van plaatselijke storingen doen ontstaan, die ieder voor zich een lange tijd blijven bestaan. Iemand in deze toestand schaadt vele mensen, maar het meest van al zichzelf. Dikwijls reageert de voortdurende verstoring op het dichte stoffelijke lichaam, zodat allerlei zenuwziekten ontstaan.

Geestelijke toestanden regeren ook grotendeels het stoffelijke gebied en intense bezorgdheid, geestelijk lijden en zorgen die een zenuwspanning ver-

oorzaken, verstoren in feite de organische processen en doen zodoende zwakte of ziekte ontstaan. Daarom bevorderen mentale en emotionele sereniteit de lichamelijke gezondheid. En aangezien de gemiddelde mens grotendeels op het gebied van de emoties en de geest leeft, worden ziekten veel vaker veroorzaakt door dit soort storingen dan door ontberingen, die door het stoffelijk lichaam worden geleden.

Het is mogelijk, dat de belemmeringen, teleurstellingen en moeilijkheden, waaronder het stoffelijk lichaam te lijden heeft, de gevolgen zijn van een conflict in voorbije levens tussen de eeuwige ziel en haar voertuigen, waarbij het lichaam de overwinnaar is geworden, ten koste van het hoger Zelf. Dokters dwalen, als zij de oorzaak van een ziekte niet trachten te vinden in het bovenstoffelijke, waar die oorzaak nog steeds bestaat. Psycho-analyse helpt hiertoe mede, maar zij heeft haar eigen gevaren, aangezien zij een nog onvolledige wetenschap is.

Wij vrezen, wat wij niet begrijpen

De meeste mensen zijn bang voor de dood — niet, omdat zij er wèl iets van weten, maar juist, omdat zij er niets van weten. Dikwijls schijnt het sterven pijnlijk, misschien zelfs een foltering te zijn; wat gebeurt er dan, zodra het proces tenslotte beëindigt is? Als wij nog leven, voelen wij, dat wij weten, waar wij zijn; als wij sterven of gestorven zijn, menen wij ons overgelaten aan de willekeur van meedogenloze, onbarmhartige en onbekende machten.

De bijzondere bijdrage van de Theosofie aan het

geluk van de mensheid is, dat zij aantoon, dat de dood slechts een vriend is, die het slijk wegneemt en slechts het goud overlaat. Terwijl hij al het minder belangrijke van elke verhouding wegbrandt en al het goede voorgoed in volmaakte bloei en zuiverheid bewaart, verlost de dood tot een nieuwer en grootser leven, waar geen vriendschap vernietigd wordt, geen banden verbroken en geen doel belemmerd, waar geleidelijk alle antipathieën omgevormd worden tot begrip en goodwill. Alle verdriet en consternatie over het feit, dat iemand in de bloei van zijn leven sterft, alle wrok, dat een klein kind „dat alles, wat het leven te bieden heeft, nog vóór zich had”, is weggenomen, al deze gevoelens zijn slechts het onkruid van onwetendheid, waar de bloemen van kennis zouden moeten groeien.

Wij mogen verwachten, dat wij de vorm, waarvan wij hielden, de lichamelijke nabijheid, die een bron van vreugde voor ons is geweest, zullen missen en niets kan ten volle dat gevoel van pijnlijke leegte door het verlies van het stoffelijk lichaam waarvan wij gehouden hebben teniet doen. Maar slechts het versleten lichaam wordt afgelegd en de geliefde is meer levend en gelukkiger dan voordien, vervuld van een gevoel van vernieuwde kracht, terwijl zijn enig verdriet is, dat de duistere wolken van wanhoop en somberheid, waarmede u uzelf omgeeft, de zonneshijn van zijn geluk aan uw oog onttrekken.

Als wij begrijpen, hoe de doden beïnvloed worden door de rouw en het leed van hen die achterblijven, dan zullen wij onszelf en de pijn van de schijnbare scheiding vergeten en noch met verdriet, noch met

verlangen aan hen denken, maar altijd met sterke, liefhebbende wensen voor hun geluk. En elke nacht, als u slaapt, wanneer u het stoffelijk lichaam verlaat, zwerft u in uw emotionele en mentale voertuigen door die werelden, waarin uw geliefde zich nu bevindt. Als u kalm en sereen bent, ongestoord door hevig verdriet en zelfbeklag, dan kunt u — als u daartoe besluit — naast uw geliefde staan en met hem in contact treden, waarna u de herinnering of de geur van dat contact na het wakker worden in uw bewustzijn mee terugbrengt.

Maak de dood tot een deel van uw levensplan

Hoe kunnen wij — midden in het leven — ons op de dood voorbereiden, zodat hij — wanneer hij tot ons komt of tot hen die ons nastaan en dierbaar zijn — zo weinig mogelijk verwoesting teweegbrengt?

Allereerst moet u de dood tot een deel van uw levensplan maken, want hij *is* leven. Hij dwingt ons tot verandering en beweging, wanneer wij anders statisch zouden blijven. Hij dwingt ons banden te verbreken, waaraan wij zo krampachtig vasthouden. Maar hij verstoort slechts die verhoudingen, die minder mooi en eeuwig zijn, teneinde ze te verwisselen voor banden met dezelfde, en zelfs een groeiend aantal kameraden, welke banden naar hun aard meer de werkelijkheid en dus de schoonheid benaderen.

Daarom moet ge steeds door dat, wat aan verandering onderhevig is heen zien, door die stoffelijke

vorm die slechts van voorbijgaande aard is, naar het werkelijke, het blijvende leven van hen die u lief zijn. Hun lichamen mogen u dierbaar zijn en u zult pijn voelen bij het verlies, maar hun zielen — het deel, dat in ieder van hen eeuwig is — moesten u nog dierbaarder zijn. En als u de ziel kunt ontdekken door het lichaam heen en méér zijn kameraad kunt worden dan alleen de kameraad van zijn lichaam, dan zult u de pijn van het stoffelijk verlies tot een minimum kunnen terugbrengen.

Als u los wilt komen van de dood, moet u hem vóór zijn. U moet aan uzelf denken als aan een reiziger, maar de reis eindigt hier niet en u moet plannen maken, die boven het leven uitstijgen en zelfs boven alle doodsmomenten, die op dit sterven bij de beëindiging van toekomstige levens zullen volgen, zodat op zekere dag uw dromen, uw visioenen, uw aspiraties en uw idealen werkelijkheid worden. Op deze manier wordt de dood een zekere helper, want wat niet bereikt kan worden onder de huidige omstandigheden, wordt misschien in de nieuwe omstandigheden van het volgende leven bereikt en alle gevoel van hopeloosheid en mislukking verdwijnt.

Daarom moet ge nu met die dingen beginnen, die uw aandacht zullen opeisen in toekomstige levens. Misschien moet uw droom, een groot musicus, een filosoof of een groot staatsman te worden, nog voor een poos een droom blijven. Maar indien u de aard van de dood goed begrijpt, zult u nu al de fundamenten leggen voor de latere beklimming van die hoogten, terwijl u nu de zaden zaait, die in de toekomst geogst zullen worden. Hoe anders zou het

leven zijn, als wij over de dood heen tot in het nieuwe, daaropvolgende leven onze plannen maakten!

Daar het afleggen van het stoffelijk lichaam even weinig aan 's mensen aanleg verandert als het uittrekken van een overjas, houdt hij bij de dood dezelfde ondeugden en deugden over, maar zonder middelen om die begeerten te bevredigen, die lekker eten, drank, sexuele bevrediging, de kalmerende pijp of sigaret of de verdovende middelen vereisen en zo is het onvermijdelijk, dat er een gevoel van pijnlijke leegte ontstaat in wat er van ons over is na het afleggen van het stoffelijk lichaam, hetgeen dan vagevuur, de hel aan de andere zijde van de dood betekent.

Het is daarom goed, het leven na de dood gemakkelijker te maken door langzamerhand los te komen van die gewoonten waarvan wij slaven geworden zijn en die voor hun bevrediging het stoffelijk lichaam nodig hebben. Als het lichaam gewend is, zijn zin te krijgen, zal het waarschijnlijk minder gedisciplineerd zijn wanneer het op het punt staat, uiteen te vallen, want de strijd en de worstelingen op het sterfbed, de duidelijke tegenzin om te sterven, zijn even vaak slechts de tegenzin van het stoffelijk lichaam om uiteen te vallen, hoewel de mens zelf geheel zonder vrees kan zijn en bereid, om heen te gaan.

Op dezelfde wijze zal een leven, dat grotendeels geconcentreerd is op de emoties en gevoelens, op het moment dat het emotionele lichaam afgelegd moet worden, evenzo worden achtervolgd door de

lagere en emotionele begeerten, die geen emotioneel lichaam meer bezitten, waardoor zij bevrediging kunnen verkrijgen. Niet minder moeilijkheden zal het verstand, begrensd door de lagere geest, geven, wanneer ook dat tenslotte wordt afgelegd en de ziel in hogere regionen verwijlt.

Aanbevolen lectuur: „Offering”, C. Jinarajadasa; „Grondbeginselen van occulte genezing”, Mary Weeks Burnett; „De dood – en daarna”, Annie Besant; „Aan hen, die hun doden betreuren”, C. W. Leadbeater.

THEOSOFISCHE
BIBLIOTHEEK
Tolstraat 154 Amsterdam

1 SEP. 2012